

SINTEF Digital
Postadresse:
Postboks 124 Blindern
0314 Oslo
Sentralbord: 40005100
info@sintef.no

Foretaksregister:
NO 919 303 808 MVA

Direktoratet for e-helse

Sendt: postmottak@ehelse.no.

Deres ref.:

Vår ref.:

Prosjektnummer / Referanse:

Dato

Høring 21/761

08.04.2022

Innspill fra SINTEF til høring 21/761: Videreutvikling av nasjonal styringsmodell for e-helse

SINTEF takker for muligheten til å gi innspill til denne høringen.

Om vår bakgrunn for å gi tilbakemeldinger.

SINTEF er et allmennyttig forskningsinstitutt med samfunnsoppdrag å bidra med kompetanse som bidrar til bærekraft, som fremmer gode samfunnsløsninger og som fremmer norsk næringslivs konkurransekraft. SINTEF står utenfor helsesektoren, men med vårt utenforblikk har omfattende forskningsaktivitet innen helse og velferd, der vi jobber med hele innovasjonsøkosystemet med blant andre forvaltning, helseforetak, kommuner, helsenæring, arbeidstakerorganisasjoner, pasient- og brukerorganisasjoner, frivillig sektor, forskningsmiljøer og investerings-/oppstartmiljøer. I forhold til oppdragsvolum, så er SINTEF det i særklasse største forskningsinstituttet når det gjelder oppdrag for den norske helsenæringen ifølge en kartlegging gjort av Forskningsrådet på oppdrag fra Nærings- og fiskeridepartementet.

Overordnede betraktninger

SINTEF har bidratt med innspill i den pågående prosessen med å utvikle ny e-helsestrategi, som fortsatt ikke er sendt til høring. Det er viktig at styringsmodellen som velges, og den representasjonen det er i de ulike utvalgene, er egnet til å iverksette den faktiske strategien. Vi mener det er uheldig at ikke disse prosessene går parallelt, alternativt at styringsmodell bestemmes etter e-helsestrategien er bestemt.

SINTEF har i prosess mot ny e-helsestrategi spilt inn behov for å drive en kunnskapsbasert utvikling av e-helsefeltet der også forskning er et viktig strategisk virkemiddel. Responsen på dette er foreløpig uklar, men bekymringsfull: I Direktoratet for e-helse sin analyse av hvordan direktoratet kunne styrke sin egen gjennomføringskraft gjennom bedre bruk av leverandører og forskningsmiljøene er konklusjonen at de ikke trenger forskning. Direktoratet mener derimot at det er leverandørene som først og fremst trenger forskning – og ser ikke at de kan påvirke forskningen som skjer gjennom virkemiddelapparatet (blant annet Forskningsrådet). Vi mener dette er feil. De nasjonale e-helsetiltakene som skal innføres og den digitale transformasjonen som sektoren er i gang med, vil blant annet fundamentalt påvirke hvordan helsetjenester ytes, hvordan helseaktørene samhandler og hvordan vi utnytter ny teknologi og helsedata, og da er det helt nødvendig med en kunnskapsbasert tilnærming. Og endringene påvirker ikke bare den lokale brukeren. Teknologien påvirker menneskene og organisasjonene, og framover blir

SINTEF

det også svært viktig å velge bærekraftige løsninger, som vi har beskrevet i mer detalj i Dagens medisin-innlegg, se fotnote¹. Dette forskningsbehovet gjelder ikke bare følgeforskning, men også sektorens evne til å ta gode valg og se muligheter framover. Vi mener derfor at forskningsmiljøene må være representert på strategisk nivå i alle de tre utvalgene, og ikke bare i fagutvalget.

SINTEF mener at helsenæringen må være representert i alle tre utvalgene, gjerne gjennom bransjeorganisasjoner, klynger eller tilsvarende, siden de er en av de sentrale aktørene i utviklingen av framtidens helse- og omsorgssektoren. Helhetlig e-helseutvikling kan ikke skje uten at helsenæringen også beveger seg i den samme retningen som de andre helseaktørene. For at det skal skje, må helsenæringen være inkludert i diskusjonene, vurderingene og anbefalingene som styringsmodellen har som mandat. Innovasjon er ikke nevnt i mandatet til styringsmodellen. Helsenæringen er en drivende kraft for den nødvendige innovasjon innen helse og e-helse. Inkludering av helsenæringen i styringsmodellen sikrer at innovasjonspotensialet til e-helse synliggjøres og utnyttes, og kan også bidra til at framtidige innovasjoner er rettet mot helsesektorens reelle behov og myndighetenes strategiske valg. I Direktoratet for e-helse sitt «gjennomføringskraft-arbeid» var også konklusjonen at bedre involvering av leverandørene er svært viktig for å øke gjennomføringsevnen.

For å oppsummere; e-helse-feltet er stort og angår oss alle – også aktørene som står utenfor helsesektoren. I SINTEF har vi lang erfaring med at de mest vellykkede innovasjonene skjer når hele innovasjonsøkosystemet er involvert. For å sikre oppslutning og at viktige perspektiver kommer med når beslutninger fattes om Norges framtidige e-helseløsninger må derfor også kunnskapsmiljøene og leverandørene være involvert i styringsmodellen.

Med vennlig hilsen
for SINTEF

Frode Strisland
Seniorforsker og leder for SINTEFs konsernsatsing på Helse og velferd

¹ <https://www.dagensmedisin.no/artikler/2022/03/17/har-vi-en-barekraftig-helsetjeneste-i-norge/>